

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XLII. Verane sit Praesentia Christi in Eucharistia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

*Ceremonia Confirmationis qua, qua-
rens sint proba?*

*Verane sit Præsentia Christi in Eu-
charistia?*

LV^THERANVS Kemnitius *par. 2. Exam. pag. 283.* CALVINVS *Inst. l. 4. c. 19 §. 10.* halitum Episcopi super ampullam Chri-
smatis vocant fœtidam inquinacionem. 2. Iidẽ
cum Heshusio illud accinium Chori ad sa-
cratum Chisma, *Ane sanctum Chisma*, vo-
cant idololatriam. 3. Cætera Kemnitius
pag. 323. tragicè exagitat; quòd hisce dediti om-
mittamus examen puerorum, fidei professi-
onem, & adhortationem.

AVTOR. Ceremoniæ Chri-smales
sunt Apostolica: teste *Isidoro, Alcuio, &c.*
1. Benedictio olei & balsami, *1. Tim. 4.*
per Verbum Dei & orationem sanctifi-
catur. 2. Signum Crucis consecrat om-
nia, teste *Chryl. hom. 55. in Matt. Aug. tract. 118. in Ioann. 3.* Anhelatio super
ampullam habet exemplũ Christi, *Ioan. 20.*
Apostolos insufflantis. Nec magica
esse potest: vt quæ significet Sp. Sanctum,
& à Deo petat benedictionem. 4. Sa-
lutatio est rei sacræ honoratio; vti muli-
eribus Dominus, *Matth. vlt. dixit: Aucte,*
&c. neque eo ipsas adorauit. S. Andreas
paratum sibi crucis patibulum salutauit.
&c. 5. In Confirmatione est Patrinus,
Preces Episcopi; Pax, & Ictus manu pla-
nâ, Obligatio frontis inunctæ; Per heb-
domadam non lauetur caput: tempus
Paschale aut Pentecostes, Ieiuniũ Con-
firmantis. Hæc per antiquos habent te-
stes Scriptores, mysticasque significa-
tiones.

IV. DE EVCHARI- STIÆ VERITATE.

LV^THERVS demum oppugnator fuit Sacramen-
torum; at Pater eorum pius, dum semina iecit er-
roris. 1. Nam *epist. ad Argentinenses* ait, se valdè in
hoc propentum, quod in Eucharistia sint mera signa;
conatumque id asserere. at obiectis Scripturis nequius-
se respondere. 2. *In Captiuit. Babil. c. de Bapt. asserit,*
Sacramenta esse nuda Signa. 3. *Ibidem* negat *cap. 6.*
Ioannis ad Eucharistiam pertinere. 4. *Ibidem* ait,
Hic panis est corpus meum; scilicet aut Tropice, aut Absur-
dè: Hinc Tropistæ nati. 5. *Lib. de Euch. ad Wald.*
negat esse Adorandam; dubitat, an Diuinitas & Anima
Christi sit in Eucharistia.

Hisce inductus, anno 1525. *Carolstadius*
Lutheranus primus apertè negat Præsentia
Christi in Cœna; teste *Cochlæo* in actis Lu-
theri: *Zwinglius* eodem anno 1525. *lib. de ve-
ra & fal. rel.* suam retractat sententiam, de
Præsentia Christi cum pane: asseritque illam
de mero signo, absentiaque Rei signatæ. Et
hanc ait se multò antè agnouisse; ait, vt pru-
dentem seruum tempori seruisse. *Oecolampadius*
accessit *Zwinglio*; mox horum discipu-
li plures: vt *Bullingerus* *Zwinglii* successor
Tiguris, *Ber. Ochinus*, *Petr. Martyr. &c.*

CALVINVS ANNO 1536. idem vulgauit e-
ditis Institutionibus ad Regem Galliæ Fran-
ciscum; in auctioribus anno 1539. in auctissi-
mis anno 1559. Anno 1540. reprehendit sen-
tentiam Lutheri & *Zwinglii*; cum ab hoc solum
verbis dfferret: Vnde anno 1549. edidit
librum de Consensu suo cum Tigurinis. Mox
hunc secuti sunt cæteri.

CALVINVS autem studio obscurauit sen-
tentiam suã, asserens ista:

I. *In Consensu cum Tig. & Beza in Summa
de re Sacram. q. 6.* Symbola tantum esse in
terra: Corpus Christi solum in cœli deter-
minato loco, & alibi nusquam.

II. Absentem Christum tamen ita signo
coniunctum esse, vt, in *Matth. 26. Substantiã
Corporis Christi pascatur anima nostra.* Quòd,
Inst. l. 4. c. 17. §. 5. *Sicut non aspectus, sed esus
panis*

panis alimentum corporis sufficit: ita verè ac penitus participem Christi animam conuenit. Sic & Beza. &c.

AUTOR. AT, pugnāt, corpus Christi solum in cœlo esse; & hîc in pane comedi?

III. Respondet ibidem §. 7. *Huius mysterio nec mens cogitando, nec lingua explicando par esse potest.* §. 10. *Ergo concipiat Fides, Spiritum verè unire, quæ locis disiuncta sunt.* Et, §. 32. *De Modo si quis me interroget; fateri nō pudebit sublimius esse Arcanum, quam comprehendendi, vel enarrari queat.*

IV. Non ipsum Christum; sed vim Substantialem Carnis descendere per Spiritum Christi, uti Canalem. Ibid. §. 12. *Vinculum istius coniunctionis est Spiritus Christi, cum Canalis &c.* Si Sol radius suam quasi Substantiam traiecit ad generandos fetus: Cur non & Spiritus Christi esset irradiatio ad communionem carnis?

AUTOR. AT, ista Virtualis est, non Substantialis influentia; contra quam in I. dixit idem.

V. Ne igitur nimium tribueret Sacramento, sc. Realem Qualitatē ē Carne Christi dimanere, ait, Unionem fieri per Fidei Manducationem. §. 32. *Nec opus ut ad nos descendat: quasi, si ad se nos euehat, non a quē potiamur eius presentia?*

AUTOR. AT, pugnat hoc isti IV. quod magno miraculo ad nos descendat Virtus. &c.

VI. Neque tamen idem esse dicit, §. 5. & 11. *Crederè, & Manducare; sed hoc effectum illius esse; & sic inesse nobis Christum obiectiue; sicut omne, de quo cogitamus actu.*

VII. Hinc sequitur, ait, §. 33. 34. *Improbos symbola solum, non Christi corpus percipere: lib. de Contensu: Solos Prædestinatos verè credere, & communicare.*

VIII. Ibid. §. 5. *Non facit Sacramentum, ut Christus panis vitæ esse primum incipiat: Sed*

in Memoriam vocat panem vitæ esse factum, quo, assidue vescamur. Pollicetur enim nobis; Quicquid fecit, aut passus est Christus, id ad nos viuificandos factum. Itaque non dat fidem, non dat Corpus Christi, sed testatur solum & confirmat iam haberi.

AT, quid plus, minusue probis, quæ reprobis symbola testantur? Iam hinc tria colligimus. 1. Caluini sententiam non esse incomprehensibilem ingenio: cum solum reuocent in memoriam Christi passionem: quod & imago crucifixi præstat. 2. Encomia illa, verè participari Corpus Christi; esse iudificationes meras, nil de Christo relinquentes. 3. Quod porrigere Cœnam sit testificari, accipientes iam antea sumsisse Cœnam.

AUTOR. Conc. Trid. Sess. 13. c. 1. *S. Synodus apertè & similiter profitetur: 1. Post 2. Panis & Vini Consecrationem, 3. Dominum nostrum Iesum Christum, 4. Verum Deum atq. hominem Verè, 5. Realiter, 6. ac Substantialiter, 7. sub specie illarum rerum sensibilium contineri. Primum est cōtra Vbiquistas Lutheranos, qui volunt etiam Ante Consecrationem adesse Corpus Christi. Est & cōtra Caluinistas; qui fingunt, Cœnam esse Signum cōiunctionis cum Christo iam antea factæ per fidem. Secundum est contra Vbiquistas; qui volunt vi Omnipræsentia, non Consecrationis, adesse. Contra Caluinistas; quod ad sit vi Promissionis, nō Consecrationis. Tertium: quod ad sit totus Corpus, sub specie panis: Sanguis, sub specie Vini: idque vi Sacramenti. At vi Concomitantia; sub Vtraq; iunctim & disiunctim, Totus. Estque contra Lutherum: Quartum: Verè; non Fuguratè: est contra Sacramentarios Tropistas, leu Symbolistas. Quintum: Realiter, est con-*

Na tra

tra Calvinistas & Zyving. qui Fide apprehendi aiunt realem Christum. *Sextum substantialiter*, ob Transubstantiationē, cum existendi modo Sacramentali, non Naturali: id est, ad modum Substantiæ, non Quantitatis: illa vero cætera consequuntur, non habentem ab circumstantia seu ordinem, seu locum. &c. *Septimū* clarius explicat existēdi modum, non ut in loco, vase, aut velo: sed sicut substantia panis antea fuit sub suis accidentibus: nisi quod hæc inhæserint panis substantiæ, nunc autem non insunt Substantiæ Christi. Ideò hæc tam diu perseverat, quam diu durasset substantia panis. Idē est contra imposturam Bezæ, Lutheranos isto decipientis: Corpus Christi verum verē est in Cœna Domini: sed intelligentis Cœnam, quæ in Cœlo à Sanctis celebratur, non, quæ in terra.

Existis Regulas Enunciationum vide in *Bell. l. 1. c. 2.*

Q V Æ S T I O XLIII.

An, & Ecquid doceatur Præsentia Realis ex FIGURIS?

AV T O R. Ita inquam. Figuræ sunt: necessariò minus præstantes rebus figuratis: Vnde *Col. 2. Heb. 10.* dicuntur *Vmbra*. Atqui, Si Corpus Christi non inesset Eucharistiæ, iã huic figuræ essent aut **I.** Æquales, ut panis, *Gen. 14.* Melchisedechi: Et panes Propositionis, *Ex. 40. 1. Reg. 12.* Et Helicæ, *3. Reg. 19. 2.* Aut Præstantiores: ut Agnus paschalis, *Exod. 12.* Sanguis Testamenti aspersus, *Exod. 24. Hebr. 9.* & Manna, *Exod. 16. Ioann. 6.* Quocirca rei figuratæ Eucharisticæ diuinius quid inesse debet, quam figuris inerat.

PETRVS MARTYR *in defens. Euch. p. 3.* dicit duo. 1. In Veteribus & Nouis Sacramentis symbola esse diuersa; at Rem eandem. Quia, *1. Cor. 10.* *Eandem escam Nobiscum manducauerunt, & potum biberunt: Petra autem est Christus.* 2. Nouis Sacramentis tamen esse symbola præstantiora antiquis: quia sunt æternatura, simpliciora, claiora in verbis expressis; significant rem factam, non futuram; acrius fidem excitant, vberius fructificant. 3. Et Apostolo eadem sunt, Edere panem, & de pane: bibere calicem, & de calice, *1. Cor. 11.*

DICO AD I. Apostolus ait, quod *eandem escam* inter te, non Nobiscum, *manducauerunt.* Nec ait, *Escam, potū, aut Rem Sacramenti Hebræorum* fuisse Christum.

AD II. Istæ prærogatiuæ sunt symbolis extrinsecæ, ideo paruam afferunt signis dignitatem, ut signa sunt. Nam propria signorum dignitas est in Significãdo: Et sic Vetera melius significant. Etiam Res symbolicæ veteres sunt meliores; ut Agnus panis, Manna de Cœlo, quam panis è furno. Quare nostra Sacramenta veteribus essent inferiora; nisi quid aliud haberent diuinius. Verba etiam Vtrisque sunt paria, seu Institutionis, seu Promissionis: Consecrationis tamē sunt in Nouis præstantiora. Atq; hoc explodunt hæretici.

AD III. Ista sunt vera. Non tamen ij dicuntur bibisse Petram, id est, Christum; sed *de Petra*: at nos edimus bibimusque Petram ipsam.

Q V Æ S T I O XLIV.

An Præsentia realis probetur ex Promissione Christi, Ioann. 6?

LUTHERVS *lib. de Capt. Babyl. c. 7.* negat, Ioannis *6. c. 6.* agi de Eucharistia; essi que totum seponentum, ut quod nil ad rem pertinet. Sic & Zyvingius, *Oecolampadius, Kemnitius.* Cal